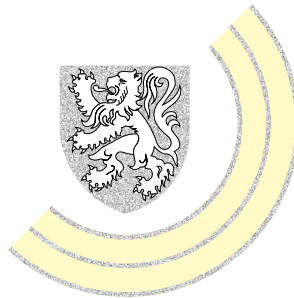


V L A A M S P A R L E M E N T



Zitting 2001-2002

7 februari 2002

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR LEEFMILIEU, NATUURBEHOUD EN RUIMTELIJKE ORDENING

Interpellatie van de heer Erik Matthijs tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de ontmanteling van autowrakken

Interpellatie van de heer Jul Van Aperen tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de superheffing op de mestverwerkingsplicht

Vraag om uitleg van mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over het bepalen van gemeentelijke mestdruk

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over het projectvoorstel alternatief proceswater door de stad Waregem

Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening

Donderdag 7 februari 2002

WAARNEMEND VOORZITTER : De heer Jef Van Looy

– *De interpellatie wordt gehouden om 10.05 uur.*

Interpellatie van de heer Erik Matthijs tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de ontmanteling van autowrakken

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Matthijs tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de ontmanteling van autowrakken.

De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, op 10 januari van dit jaar heb ik in deze commissie al een vraag om uitleg gesteld over de milieubeleidsvereenkomst inzake de aanvaardingsplicht voor autowrakken. Meer bepaald trok ik de werking van die MBO in twijfel.

Mevrouw de minister, u hebt daarop het volgende geantwoord : 'Om te beginnen wil ik stellen dat, wat de situatie en het operationeel zijn van die MBO betreft, er een groot verschil is tussen de toestand van mei en de huidige.' Voorts hebt u ook gezegd dat de toestand gunstig geëvolueerd was. U stelde dat dit onder meer het gevolg was van handhavingsacties van de OVAM samen met Aminal. Op die manier werd de Vlarem-reglementering gecontroleerd.

Belangrijk is ook wat u zei op het einde van uw antwoord. U had het toen namelijk ook over een tweede gegeven dat een positief gevolg had voor de werking van die erkende centra. Voor zover ik weet, waren er toen in Vlaanderen vijf erkende centra. In Wallonië waren er twee officieuze centra.

Belangrijk was volgens u dus dat er ook een financiële tegemoetkoming per afgedankt voertuig werd gegeven aan de erkende centra. Dat was een extra stimulans om de wagens naar die ontmantelingscentra te brengen. Vorige maand bleek echter dat de federatie Febiac, die omtrent deze tegemoetkoming een overeenkomst had met Coberec – de Confederatie van de Belgische Recuperatie – op 1 januari de vernietigingspremie heeft afgeschaft.

In uw antwoord op 10 januari hebt u ten slotte ook verwezen naar het feit dat er in Wallonië nog geen erkende centra zijn, ook al geldt de beleidsvereenkomst voor de drie gewesten.

Mevrouw de minister, was u bij het beantwoorden van mijn vraag op 10 januari in de commissie op de hoogte van het feit dat die premie werd opgezegd door Febiac ? Zijn er momenteel gesprekken tussen Febiac, uw kabinet en Coberec ? Zo ja, is er dan al resultaat of zitten die gesprekken in het slop ? Als de premie afgeschaft blijft, wordt er dan gedacht aan een ander drukingsmiddel, bijvoorbeeld in de vorm van een sloopbelasting, zoals we die kennen in de witgoed- en de bruingoedsector ? Is er ten slotte nog overleg met Wallonië ? Als daar geen erkende centra komen, kan er in die richting immers een stroom van afgedankte voertuigen ontstaan.

De voorzitter : De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik was ook wel verast toen ik hoorde dat Febiac die premie op 1 januari had afgevoerd. In de milieubeleidsvereenkomst waren we er nochtans van uitgegaan dat zo'n premie nodig is om het systeem te laten werken.

Dat is trouwens ook gebleken in Nederland. Daar heeft ARN onlangs groen licht gekregen van de

Malcorps

Europese Commissie om inderdaad met zo'n premie te werken. Dat ligt trouwens ook in het verlengde van wat in de richtlijn met betrekking tot de end-of-life vehicles op Europees niveau waarschijnlijk zal worden bepaald.

In feite is het dus logisch dat er met zo'n premie wordt gewerkt. Nu is er echter blijkbaar een twistiging tussen Febiac, de vereniging van de centra en Coberec. Ik denk dat Febiac niet verplicht is om met een dergelijke premie te werken, maar aan de andere kant zouden we dat toch wel mogen verwachten. Het systeem is wel opgestart, maar om het naar behoren te laten werken, is het echt noodzakelijk dat er zo'n autoslooppremie wordt ingevoerd.

Daarbij komt dan nog het volgende probleem. Febiac verwijt Coberec dat de recyclage onvoldoende is, want er wordt nog te veel geshred, zonder in doorgedreven mate te ontmantelen. Dat is misschien allemaal wel juist, maar door die premie af te schaffen geraken we er natuurlijk ook niet.

In Vlaanderen zijn we goed gestart, maar we moeten de zaken toch nog eens goed bekijken. We moeten nog eens onderhandelen met alle partners: Coberec, de erkende vernietigingscentra en Febiac. Wat er gebeurd is, kan volgens mij eigenlijk niet. Febiac is strikt genomen niet verplicht tot het toekennen van die premie, maar mijns inziens is het toch een teken van kwade trouw. Op die manier laat de federatie de zaak verzanden – dat gebeurt trouwens onder druk van de Europese automobielenindustrie.

Bij de onderhandelingen over de milieubeleids-overeenkomst werd dat eigenlijk al aangekaart, en er werd zelfs een clause ingebouwd. Die clause is nu actief gemaakt. Eigenlijk verschuilt Febiac zich achter die Europese automobielenindustrie om de voorsprong die we hier in Vlaanderen hebben, opnieuw af te bouwen.

Ik vind dit eigenlijk kortzichtig, want er is een Europese richtlijn. We zullen ons daar toch aan moeten aanpassen. Dit zijn dus eigenlijk gewoon achterhoedegevechten. Ik hoop dat de hele zaak door de minister opnieuw vlot kan worden getrokken.

De voorzitter : De heer Bex heeft het woord.

De heer Jos Bex : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik heb twee korte opmerkingen. Ten eerste vind ik dat we in dit geval – maar ook in andere gevallen –

de eigen MBO's niet absoluut moeten koppelen aan MBO's die in andere gewesten worden afgesloten. We moeten vooruitgaan. We moeten de juiste consequenties trekken. Als wij willen vooruitgaan, en als men dat elders niet wil, dan moeten we onze verantwoordelijkheid nemen. We moeten daar echt niet op wachten. Dit wil uiteraard niet zeggen dat we niet zouden moeten streven naar een goede samenwerking.

Ten tweede stel ik me nog de volgende vraag. Ik ben geen deskundige op het gebied van fiscaliteit, maar ik vraag me toch af of het bedrag dat zou moeten worden neergeteld voor het ontmantelen van de wagen op het einde van zijn levensloop, niet kan worden gekoppeld aan de belasting op de in-voerkering. We zijn daar in Vlaanderen nu voor bevoegd. In afwachting van het moment dat de sector dit zelf organiseert, zou de overheid dit fonds kunnen creëren, en daarmee middelen ter beschikking kunnen stellen van diegenen die voor de ontmanteling instaan.

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Mijnheer de voorzitter, collega's, het is goed dat de heer Matthijs dit onderwerp nog eens ter sprake brengt, hoewel het nog niet zo lang geleden is dat we hier al eens over hebben gepraat.

De financiële tegemoetkoming van 15 euro was het gevolg van een overeenkomst tussen Coberec en Febiac. In die zin is het dus inderdaad zo dat dit niet expliciet in de MBO is opgenomen. Het is eigenlijk een apart gentlemen's agreement tussen die twee federaties. Die overeenkomst was wel van toepassing op alle erkende centra, dus ook op de centra die niet bij Coberec waren aangesloten.

Febiac heeft beslist om deze overeenkomst op te zeggen. Dat was op datum van 9 januari. Ik was daar op 10 januari, toen ik hier op de vorige vraag antwoordde, nog niet van op de hoogte. Anders zou ik dat uiteraard wel gezegd hebben.

De heer Erik Matthijs : Ik dacht dat het 1 januari was.

Minister Vera Dua : Het is opgezegd op 9 januari, maar met terugwerkende kracht vanaf 1 januari.

Ondertussen hebben we al contact gehad met Febiac. Ik heb ook een brief geschreven om mijn ongenoegen over hun beslissing mee te delen. Ik heb hen gewezen op de verantwoordelijkheid die ze dragen voor het welslagen van de bepalingen uit de

Dua

MBO. In dat verband ben ik het met iedereen eens dat die premie echt wel nodig is als we die zaak vlot willen krijgen. Ik heb voorgesteld dat de premie voorlopig behouden blijft.

In een onderhoud met Febiac hebben zij hun bevestigingen toegelicht. We zijn overeengekomen wat we nu verder zullen doen. De tijdelijke opschorting van deze maatregel is een combinatie van twee factoren. Enerzijds zijn er de beslissingen vanuit de moederhuizen van de autofabrikanten, die deze problematiek zien in een Europees kader. Zij hebben de Belgische invoerders teruggefloten in hun proactiviteit ten opzichte van Europa.

We hebben anderzijds vastgesteld dat de Coberec leden de voorwaarden die aan deze premie zijn verbonden, nogal licht hebben opgevat. Dat bleek op het ogenblik dat we controles uitvoerden. De registratie van de gedepollueerde vloeistoffen liep mank. Ook de registratie van wat er werkelijk met een voertuig gebeurde, was niet accuraat. Dat laatste vond Febiac echter zeer belangrijk. Die registratie zou het immers mogelijk maken de evolutie van ons wagenpark te volgen. De registratie van wat er met de voertuigen gebeurde, bracht blijkbaar heel wat administratief werk met zich mee. De erkende centra hebben zich dus niet goed van hun taak gekwet. Er was ook discussie over het bedrag van de premie. Dat was arbitrair vastgelegd zonder goede motivatie.

Wat heeft het overleg nu opgeleverd? Febiac heeft zich geëngageerd om een studie uit te besteden die zou moeten aantonen dat de premie noodzakelijk is voor het functioneren van het in de MBO bepaalde systeem. Uit de studie zou ook moeten blijken hoe hoog de premie moet zijn en welke ondersteunende maatregelen er nog nodig zijn. Misschien moeten via wetgeving veel striktere bepalingen worden opgelegd ten aanzien van de erkende centra.

De resultaten van de studie moeten voor de zomer beschikbaar zijn. De resultaten van deze studie en de bevindingen van de ambtelijke werkgroep Belauto, die de MBO heeft voorbereid, vormen de basis voor beslissingen over verdere acties.

Ik heb nog geen formele reactie van Febiac op mijn brief, maar ik weet wel dat alvast enkele automobielconstructeurs de premie wensen te behouden, desnoods individueel en dus los van Febiac. Er is dus een vraag vanuit de sector om de premie te be-

houden, zij het dat die vraag niet van de hele sector komt.

In de brief stellen we nogal hard dat we zijn gedesillusioneerd omdat de MBO gedeeltelijk wordt ondergraven. Ik zal toch even een passage voorlezen: 'Ik verzoek u met aandring om het engagement dat is aangegaan om gedurende minstens zes maanden de erkende centra 15 euro te betalen per afgedankt voertuig, na te komen en deze proeftijd te gebruiken om het systeem te evalueren.' Op basis van deze evaluatie kan dan een aangepast financieringsvoorstel worden geformuleerd. In de brief staat ook nog: 'Van overheidskant zullen wij niet nalaten de nodige stappen te zetten richting operatoren en Coberec. Op die manier zullen wij ook druk uitoefenen om de informatiedoorstroming te verbeteren.' Die informatiedoorstroming is immers een knelpunt. De brief vervolgt: 'Het huidige Vlarea biedt de producenten en invoerders ruimte om naar eigen oordeel invulling te geven hoe de milieudoelstellingen te bereiken en dit op basis van milieubeleidsvereenkomsten. Wanneer deze manier van werken niet leidt tot de gewenste resultaten, kunnen wij overwegen deze piste te verlaten en over te gaan tot de formele vastlegging van de spelregels in de wetgeving.' Ik verwijs dus naar de procedure tot aanpassing van het Vlarea.

Concreet betekent dit dat als de goede werking van de MBO wordt ondergraven, wij de aanvaardingsplicht wettelijk zullen regelen en dan moet elk bedrijf een plan voorleggen dat bewijst dat er op een goede manier wordt gewerkt. Dat is voor de sector veel problematischer dan het betalen van de premies aan de centra. De druk is dus opgevoerd. We protesteren formeel tegen de gang van zaken, maar we plegen toch ook constructief overleg. Hopelijk krijgen we binnenkort een officieel antwoord van Febiac.

In verband met de Waalse erkende centra kan ik meedelen dat de procedure voor het erkenningsbesluit loopt. Het zal dus wellicht door de regering worden goedgekeurd.

De OVAM heeft reeds afspraken gemaakt met het OVD om parallel met haar initiatieven eveneens een intensieve handhavingsactie op te starten die een duidelijk signaal moet geven aan operatoren die denken nog zonder erkenning in de grijze zone te kunnen werken. Ik denk dat Wallonië – zij het met enige vertraging – eindelijk mee is.

Als we het principe van gelijkheid in de drie gewesten opheffen, komen we in een situatie terecht waarbij wrakken bijvoorbeeld naar Wallonië wor-

Dua

den geëxporteerd zonder dat ze worden ontmanteld. Het is niet simpel om met verschillende systemen per regio te werken. Ik ben nog steeds voorstander van een gezamenlijke aanpak, maar als blijkt dat die de goede werking van de MBO's ondermijnt, zullen we onze conclusies moeten trekken. Het enige probleem is dat de andere partners die de MBO's hebben ondertekend, altijd als expliciete voorwaarde stellen dat de andere gewesten moeten meedoen.

Of het bedrag aan de BIV kan worden gekoppeld, wil ik laten onderzoeken. Ik ben ook geen specialist in die materie.

De voorzitter : De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : In de tekst van de MBO tussen het Vlaams Gewest en de sector staat in artikel 5, paragraaf 5 zeer duidelijk dat binnen drie jaar na de inwerkingtreding van de overeenkomst voorstellen moeten worden gedaan voor de financiering als er zich een deficit aandient. De tijd is dus bijna op. Nu is er nog geen verplichting, maar binnenkort wel. Dit voorjaar moeten er dus voorstellen worden geformuleerd. Als dan blijkt dat er kwade trouw in het spel zou zijn, moeten we via het Vlarea een bijdrage inschrijven, want de aanvaardingsplicht moet onverkort worden toegepast. Er is al kritiek gekomen van de milieubeweging op de huidige situatie.

– *De heer Jacques Timmermans treedt als voorzitter op.*

Een woordvoerder van Coberec heeft terecht opgemerkt dat het systeem niet zal werken en dat op dit ogenblik de export van autowrakken naar Oost-Europa en naar derdewereldlanden onverkort wordt voortgezet. We moeten die dumping van afval zeker onder controle krijgen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer Jul Van Aperen tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de superheffing op de mestverwerkingsplicht

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Van Aperen tot mevrouw Dua, Vlaams mi-

nister van Leefmilieu en Landbouw, over de superheffing op de mestverwerkingsplicht.

De heer Van Aperen heeft het woord.

De heer Jul Van Aperen : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, de jongste weken zijn de eerste superheffingen binnengekomen. In de kranten hebben we al heel wat reacties daarop kunnen lezen.

Het decreet houdende de bescherming van het leefmilieu door verontreiniging door meststoffen dateert van 23 januari 1991 en is al een aantal keren gewijzigd. De laatste keer gebeurde die wijziging via het MAP IIbis op 3 maart 2000. In artikel 21, zesde lid staat dat er vanaf dit jaar een superheffing is verschuldigd door mestproducenten die een verwerkingsplicht hebben en die niet hebben nageleefd, en door de mestproducenten die meer hebben geproduceerd dan de nutriëntgehalten. De heffingsvoeten worden aangerekend en stijgen lineair van het productjaar 2000 tot het productjaar 2003, als de maximumheffing wordt bereikt.

Sinds een aantal jaren wordt door de sector zelf intensief onderzoek verricht naar de mogelijke manieren van mestverwerking. De overheid kan en mag niet investeren in mestverwerking. Het onderzoek wordt aangevuld met de VITO-studie over de beste mestverwerkingstechnieken waarop de overheid haar vergunningsbeleid zal baseren. Het onderzoek heeft echter vertraging opgelopen.

Dit heeft kennelijk twee oorzaken. Enerzijds veroorzaken de diverse mogelijke procédés bepaalde ontwikkelingsmoeilijkheden, misschien meer dan verwacht. Anderzijds is er nog steeds geen uitsluitend over de meest geschikte technieken, ondanks deze VITO-studie.

Een aantal bedrijven in de sector van de mestverwerking staan reeds klaar om eventueel te starten met de bouw of de productie van mestverwerkingsinstallaties. Zo werden door een aantal bedrijven en ook door landbouwcoöperaties reeds lang geleden vergunningsaanvragen ingediend. De benodigde vergunningen worden echter niet of zeer laattijdig afgeleverd door de overheid, waardoor de bouw van mestverwerkingsinstallaties – bewust of onbewust – nog meer vertraging oploopt. Sommige vergunningen werden eind vorig jaar afgeleverd, wat betekent dat de bouwfase in de loop van dit jaar kan starten, en dat de eigenlijke productie ten vroegste op het einde van dit jaar of begin volgend jaar kan beginnen.

Van Aperen

Als de bestaande regelingen behouden blijven, zullen ook volgend jaar landbouwers die bezig zijn met de uitbouw van verwerkingsinstallaties of daartoe vergunningen lopen hebben, die superheffing nog moeten betalen. Het spreekt voor zich dat een dergelijke werkwijze bij de betrokkenen als zeer onrechtvaardig overkomt. Enerzijds worden er inspanningen geleverd, anderzijds sleept de aflevering van de vergunningen aan. Als bijkomende straf moeten de investeerders ook nog eens een superheffing betalen.

Er moet dus dringend een keuze worden gemaakt. Ofwel geeft men de lopende initiatieven voor mestverwerking een kans, ofwel doet men dat niet. Als men de huidige initiatieven wil behouden, dienen er maatregelen te worden genomen om uitzonderingen op het betalen van de superheffing toe te laten.

Mevrouw de minister, ik had graag een antwoord gekregen op de volgende vragen. Hoeveel landbouwbedrijven worden dit jaar onderworpen aan de superheffing en wat is het totale bedrag van deze superheffing? Hoeveel aanvragen voor milieuvergunningen voor verwerkingsinstallaties werden reeds ingediend? Hoeveel werden er reeds afgeleverd en wanneer? Wat is de stand van zaken met betrekking tot het onderzoek naar de best mogelijke technieken en wanneer zal hiervan een actuele evaluatie ter beschikking zijn? Kunnen er maatregelen worden genomen, eventueel decretaal, om bedrijven of bedrijfsgroepen die reeds een vergunning tot mestverwerking hebben bekomen of er een hebben aangevraagd, vrij te stellen van deze heffing? Zo ja, welke maatregelen? Zult u initiatieven in die richting nemen? Zo ja, wanneer? Zo nee, waarom niet?

De voorzitter : De heer Van Looy heeft het woord.

De heer Jef Van Looy : Mijnheer de voorzitter, ik zou de heer Van Aperen erop willen wijzen dat wat nu wordt uitgevoerd, twee jaar geleden door hem werd goedgekeurd.

Minister Vera Dua : Maar ook door u, mijnheer Van Looy.

De heer Jef Van Looy : Neen, dat is niet waar. U begint hier telkens opnieuw over. Ik heb het al tien keer gezegd, maar zal het nog eens herhalen. We hebben indertijd een ontwerp goedgekeurd, maar we hebben het niet van kracht laten worden omdat we ervan overtuigd waren dat er bijstellingen nodig

waren. Ik heb u reeds meermaals gezegd dat u moet oppassen voor die nutriëntenhalte. In theorie klinkt dat wel mooi, maar in de praktijk is het moeilijk haalbaar. U moet toch toegeven dat dat waar is. Als dossiers na twee jaar nog op uw kabinet liggen, moet u toch toegeven dat ze niet afgehandeld zijn.

Wat mij in dit dossier irriteert, is dat de aanpassing van dit decreet pas op 30 maart 2000 in het Staatsblad is verschenen. Het ging wel met terugwerkende kracht in vanaf 1 januari 2000. Dat wordt bedoeld met de mestverwerkingsplicht die men invoert met terugwerkende kracht. Boeren lezen natuurlijk iedere dag het Staatsblad, maar ze moeten dan wel opeens in april 2000 beginnen met mestverwerking voor het hele jaar 2000.

Wat mij ook irriteert, is de task force mestverwerking die werd opgericht omdat er nog niets was en omdat niemand wist hoe het moest. Die task force heeft echter nog geen concrete resultaten opgeleverd.

Er is nog een derde feit dat mij stoort. Na de reactie van de boeren op dit dossier, vertelt u aan de pers dat u ondertussen reeds zeventig milieuvergunningen hebt afgeleverd. Ik zou echter toch wel eens willen weten hoeveel u er had afgeleverd voor 30 maart 2000, en hoeveel er in totaal werden afgeleverd in 2000. Als ik goed ben ingelicht, waren er eind 2000 zeven milieuvergunningen afgeleverd. Dan waren de installaties echter nog niet gebouwd en nog niet in werking. Dit is iets wat niet door de beugel kan : een decreet dat werkt met terugwerkende kracht en een heffing oplegt voor 2000. Het is trouwens een heffing voor het jaar 2000, waarvan men de rekening krijgt in 2002. Als men dat wou, was dat veel vroeger kunnen gebeuren.

De voorzitter : De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer : Ik denk dat de vraag van de heer Van Aperen en de aanvulling van de heer Van Looy zeer belangrijk zijn. Deze problematiek houdt de sector op dit moment heel intensief bezig. Enige tijd geleden heb ik hierover nog een schriftelijke vraag gesteld. Vorige week was er een interpellatie van de heer Van Looy over kwetsbare gebieden, een problematiek die hierbij aansluit. Jammer genoeg kon ik toen omwille van familiale omstandigheden niet aanwezig zijn.

Ik zou het erg appreciëren als we kopieën zouden krijgen van de correspondentie die onlangs met Europa werd gevoerd en van de kaarten die naar Europa werden gestuurd in verband met de kwetsbare gebieden. Die kopieën zouden dan kunnen

De Meyer

worden toegevoegd aan het verslag. Ik denk dat dat voor de parlementsleden die in de problematiek geïnteresseerd zijn, bijzonder nuttige en belangrijke informatie is.

De voorzitter : De heer Van Looy en ik zijn op hetzelfde moment begonnen aan onze parlementaire loopbaan. Ons eerste werk in de commissie voor Leefmilieu bestond uit het ontwerpen van het Meestactieplan en de decreetgeving daarrond. Toen was al duidelijk dat mestverwerking absoluut noodzakelijk was om het mestprobleem op te lossen. Als er in het Staatsblad van 30 maart 2000 iets verschijnt over een superheffing, dan is dat dus zeker niet het eerste.

Ik spreek nu niet als voorzitter maar namens de sp-a-fractie : wij hebben steeds onze reserves uitgedrukt over de mestverwerking. Alle andere partijen beweerden dat dit moest lukken en zou lukken, maar wij vonden het toch niet de meest voor de hand liggende oplossing. Ik wil maar aangeven dat het hier niet om een recente kwestie gaat. Als er geen superheffing komt, zal men met een mestoverschot blijven zitten.

De mensen uit de kalvergie sector hebben duidelijk gezegd dat het nodig is om initiatieven te nemen en uit te voeren. Al meer dan 10 jaar hebben we het in dit parlement over deze kwestie. De sector heeft al die tijd echter niets gedaan. Het is een gedeelde verantwoordelijkheid : de sector moet niet steeds schieten op de overheid en klagen over alles en nog wat, terwijl hij zelf niets doet. Men moet daar redelijk in blijven.

De heer Jef Van Looy : Ik wil toch verduidelijken dat ik zeker achter het systeem van mestverwerkingsplicht van het decreet sta. Ik vind echter dat men geen superheffing kan invoeren met terugwerkende kracht, terwijl de minister nu aan de pers zegt dat ze reeds zeventig vergunningen heeft afgeleverd. Dat zegt ze in 2002, terwijl het gaat over 2000.

De voorzitter : We hadden principieel afgesproken dat er tijdens een hoorzitting een technische uitleg zou worden gegeven om de afbakening van de kwetsbare gebieden toe te lichten. Dat staat later op onze agenda : op dinsdag 19 februari om 14.15 uur zullen we daarover een bijkomende vergadering beleggen.

De heer Jos De Meyer : Kunnen we als voorbereiding op die vergadering de documenten reeds vooraf krijgen ?

De voorzitter : Neen. Het gaat hier om een heel technische kwestie. We zullen de nodige documenten hier dan waarschijnlijk uitdelen. Eerst is er hier een technische toelichting, waarover dan vragen kunnen worden gesteld. Eerst is er dus de hoorzitting, de politieke discussie komt pas achteraf. Laat er hier weer geen misverstand over bestaan : tijdens die hoorzitting gaan we geen politieke discussies houden.

De heer Jos De Meyer : Mijnheer de voorzitter, als geïnteresseerd parlements lid zou ik ook graag de documenten ontvangen die de landbouworganisaties krijgen.

De voorzitter : Wij kunnen geen kilo's papier blijven produceren voor mensen die die documenten nooit bekijken. We kunnen hier met de actieve leden een degelijke inhoudelijke discussie voeren.

De heer Jos De Meyer : Mijnheer de voorzitter, u weet dat ik u altijd steun, maar in dit geval is dat niet het geval. Een geïnteresseerd parlements lid mag de informatie die hij wenst, niet worden onthouden.

De voorzitter : Op dinsdagnamiddag zult u die krijgen.

De heer Jos De Meyer : Mijnheer de voorzitter, anderen krijgen die informatie wel, maar wij niet. Dat neem ik eigenlijk niet.

De voorzitter : Wij proberen altijd om iedereen maximaal ter wille te zijn. Laten we de zaken nu niet op deze manier op de spits drijven. Het gaat hier om documenten die zo goed als niemand leest.

Als voorzitter van deze commissie probeer ik uiteraard alles zo goed mogelijk te volgen, maar zelfs ik ben niet in staat om alle documenten die ik krijg, ook echt te lezen. Wie beweert in staat te zijn alles te lezen, spreekt de waarheid niet.

Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Mijnheer de voorzitter, collega's, het is belangrijk om duidelijk te stellen dat het hier om zeker twee onderscheiden zaken gaat. Aan de ene kant is er de heffing op het niet voldoen aan de mestverwerkingsplicht. Dat komt op het volgende neer. Wie niet voldoet aan die plicht, krijgt een heffing. Dat kan men vergelijken met een heffing zoals op afval of op waterzuivering. Dat is dus een soort regulerend systeem. Daarnaast is ook in het decreet opgenomen dat wie dat niet doet, een boete krijgt. Die boete ligt veel hoger dan de heffing.

Dua

We hebben de keuze gemaakt om enkel de heffing door te voeren, en niet de boete. In een latere fase kunnen we dat boetesysteem wel gebruiken, bijvoorbeeld als iemand pertinent weigert om te werken, niettegenstaande er capaciteit is.

Hoe dan ook, de superheffingen die werden verstuurd, hebben betrekking op het niet voldoen aan die heel beperkte verwerkingsplicht voor het jaar 2000, op basis van de bepalingen in het decreet. Dit betekent dat bedrijven met een productie boven de 10.000 ton fosfaat, gelegen in een gemeente met een gemeentelijke productiedruk van meer dan 100 kilogram P_2O_5 , een deel van hun mestoverschot moeten verwerken.

Voor het jaar 2000 zijn er met betrekking tot de mestverwerkingsplicht nog maar twee schijven, namelijk 15 percent verwerkingsplicht van het mestoverschot voor de bedrijven met een productie van meer dan 10.000 kilogram P_2O_5 en 30 percent verwerkingsplicht van het mestoverschot voor de bedrijven met een mestproductie van meer dan 15.000 kilogram P_2O_5 .

Slechts een beperkt aantal bedrijven valt onder die categorie. Dat zijn de echt zeer grote. Van die bedrijven zijn er een aantal die aan die mestverwerkingsplicht voldoen. Dat is vooral in de kippensector het geval. In elk geval, in totaliteit werd op deze basis de superheffing verstuurd naar 324 bedrijven. Samen komt dit neer op een totaalbedrag van 707.000 euro. In vergelijking met andere heffingen is dat dus een heel beperkte heffing.

Ik zal nu geen uitsplitsing van de cijfers doen, want dat zou enigszins een schending van de privacy inhouden. Ik kan u wel verzekeren dat voor één bepaald bedrijf het bedrag relatief hoog ligt. Het gaat dan om een integrator.

In ieder geval, iedereen weet het. Ik krijg daar dan ook zeer weinig protestbrieven over, tenzij van een aantal organisaties. Als we het hebben over de individuele boer die getroffen wordt, dan gaat het over een zeer beperkte heffing. Het is een beperkt aantal. Iedereen kent ook de context.

Als we vanuit het beleid het signaal zouden geven dat we de heffing niet toepassen, dan kan ik u verzekeren dat er geen enkele vergunningsaanvraag meer binnenkomt. Op het moment dat duidelijk werd dat we die superheffing effectief zouden laten betalen, zijn er plots weer een heleboel vergunningsaanvragen binnengekomen. De mensen zitten

gewoon te wachten op wat ik zal doen. Het slechtste signaal dat ik zou kunnen geven, is dat ik die superheffing niet zou heffen. Dan valt het systeem stil.

Nu zijn er in totaal reeds 118 milieuvergunningsdossiers met betrekking tot mestverwerkingsinstallaties ingediend. Voor 63 daarvan werden er milieuvergunningen verleend. Er werden er 6 geweigerd, zodat er dus nog 49 in behandeling zijn. Die zullen binnenkort worden afgegeven.

Bij de langste procedures gaat het uiteraard om die echt grote installaties. Daar zijn er echt wel een aantal probleemgevallen. Gisteren heb ik nog een vergadering gehad met minister Van Mechelen om te proberen daar een oplossing voor te vinden. Die kleinere installaties vormen geen probleem. Dat is klasse 2. Het zijn echter die echt grote installaties van klasse 1 die een probleem kunnen vormen. Daar is niet enkel een milieuvergunning maar ook een bouwvergunning voor nodig. Dat zijn we nu met minister Van Mechelen aan het bekijken. Er zijn nog twee probleemgevallen die we moeten oplossen. Hoe dan ook, in totaal zijn er dus maar zes geweigerd.

Een eerste onderzoek naar de beste beschikbare technieken werd uitgevoerd door het BBT-kenniscentrum van de VITO. In 1998 werd die studie hier gepresenteerd. Gezien de snelle evolutie in technologie werd besloten om deze studie te actualiseren. Deze actualisatie wordt eveneens uitgevoerd door het BBT-kenniscentrum van de VITO, en wordt opgevolgd door een begeleidingscommissie bestaande uit vertegenwoordigers van OVAM, ALT, VMM, VCM, VLM, Aminal, Bemefa, Boerenbond, Algemeen Boerensyndicaat, VEVA en VITO. De studie wordt in juni 2002 afgerond en gepubliceerd.

De superheffing heeft in wezen de bedoeling dat ze niet geïnd hoeft te worden. De superheffing wordt immers enkel geïnd op de bedrijven die niet voldoen aan hun mestverwerkingsplicht. Zodra aan de mestverwerkingsplicht is voldaan, betaalt men geen superheffing meer. In geval van kippenmest kan het ook om export gaan. Deze superheffing is dus bedoeld als stimulans om werk te maken van de mestverwerking. Ze heeft ook duidelijk effect, zoals blijkt uit het aantal vergunningsaanvragen en reeds verleende vergunningen.

Als nu wordt voorgesteld om deze superheffing niet te innen voor bedrijven of bedrijfsgroepen die hun mestverwerkingsvergunning hebben bekomen of hebben aangevraagd, dan zal uiteraard de stimulans verdwijnen. Men zal dan ook niet geneigd zijn

Dua

om bijvoorbeeld snel te beginnen bouwen. Het blijft immers nog altijd een zware investering. Op dit moment zijn in het mestdecreet geen maatregelen opgenomen om de superheffing niet te innen voor de bedrijven die hun vergunning hebben aangevraagd of bekomen. Dat vraagt een decreetswijziging. Voorlopig kunnen we wettelijk dus niet anders dan de heffing te innen.

De voorzitter : De heer Van Aperen heeft het woord.

De heer Jul Van Aperen : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord, maar ik heb daar natuurlijk wel nog een aantal bedenkingen bij.

In principe ben ik niet tegen een superheffing. Die superheffing moet worden gebruikt als een stok achter de deur. In een ideale situatie zouden we die nooit hoeven te innen. Dat zou immers een teken zijn dat iedereen goed bezig is met het milieu en met de mestverwerking. De mensen moeten dan echter wel de kans krijgen om daarmee bezig te zijn. Er zullen wel landbouwers of organisaties zijn die niet aan de plicht willen voldoen. Daar moet u uiteraard streng tegen optreden.

Aan de andere kant zijn er echter een aantal organisaties die wel zeer bewust bezig zijn met dit alles. In mijn streek is er een coöperatie van ongeveer 140 landbouwers die reeds vanaf 1997 bezig zijn om na te gaan of ze op een of andere manier aan een vergunning kunnen komen om aan mestverwerking te doen. Ze hebben serieus geïnvesteerd in industriegrond en in een installatie. Ik geloof dat het principe van de Biorek-installatie daar wordt gebruikt : namelijk het vergistingsprincipe. Dat zijn allemaal heel serieuze investeringen.

Er zijn dus mensen en organisaties die ernstig bezig zijn. Toch worden ze geconfronteerd met die superheffing. Op het moment dat die superheffing van kracht werd, konden ze namelijk niet voldoen aan die mestverwerking, omdat de techniek er niet was of omdat de vergunningen er niet waren.

Mevrouw de minister, het zou niet onredelijk zijn om tegen diegenen die effectief kunnen bewijzen dat ze daar op een zeer ernstige manier mee bezig zijn, bijvoorbeeld het volgende te zeggen : 'U krijgt een jaar uitstel, maar indien u binnen het jaar niet bezig bent met de bouw van de installatie, zult u het volgende jaar een supplementaire heffing krijgen van ook het voorgaande jaar.' De heffing waarvan ze tijdelijk worden vrijgesteld, kan dus in sup-

plement bij de heffing komen die het daaropvolgende jaar zou moeten worden aangerekend.

Een aantal landbouwers met wie ik heb gesproken, hebben me het volgende gezegd : 'Met die superheffing op zich heb ik nog niet zo'n probleem, als ik maar wist dat die superheffing zou worden geïnvesteerd in studies en dergelijke inzake mestverwerking.' Eergisteren was er bij ons op het gemeentehuis een vergadering met mensen van de Mestbank van Herentals. Die zeggen dat die superheffing volledig in het MINA-fonds terecht komt.

Dit zorgt natuurlijk voor wrevel bij de landbouwers die zich bewust zijn van wat ze moeten doen en daar ook de nodige financiële middelen tegenover willen plaatsen. Die landbouwers zeggen : 'We moeten eigenlijk het MINA-fonds subsidiëren, terwijl er voor onze sector weinig of niets wordt gedaan.' Dat stuit hen tegen de borst.

Minister Vera Dua : Mijnheer Van Aperen, momenteel lopen er voor meer dan 1,70 miljoen euro aan studies inzake oplossingen voor de mestproblematiek. Ik weet natuurlijk wel dat hier ook een psychologisch aspect meespeelt. Die mensen zien dat geld terechtkomen in het lijstje van de inkomsten van de heffingen. Aan de andere kant zijn er al die uitgaven.

We mogen de inspanningen die we leveren echter niet uit het oog verliezen. Zo hebben we een zeer grondige studie aan een consortium gegeven om na te gaan hoe we de situatie van het nitraatresidu kunnen verfijnen. Dat is allemaal in het voordeel van de landbouwers. Hier gaat het om een bedrag van 0,7 miljoen euro.

U hebt het specifiek over diegenen die echt al aan het bouwen zijn. Voor het volgende jaar moeten we inderdaad nagaan of we daarvoor geen adequaat systeem kunnen vinden. Dat betekent echter niet dat het om een kwijtschelding zal gaan. Het komt er gewoon op aan dat we de mensen kunnen stimuleren om zo snel mogelijk voort te bouwen of te beginnen. Ik weet dat ook de Mestbank daarover aan het nadenken is.

De superheffing die nu voor de eerste keer in werking is getreden, heeft in ieder geval een zeer belangrijke signaalfunctie voor de sector. Ik vind het zeer terecht dat die heffing is uitgeschreven. Dat is zonder problemen aangekomen bij de sector. Ik engageer me ertoe om eens na te denken over hoe we de zaken volgend jaar zullen aanpakken. Misschien zullen we dan op een keerpunt staan, waarbij er veel installaties zullen worden gebouwd of

Dua

zelfs zo goed als afgewerkt zullen zijn. Daarover mag u me gerust binnen enkele maanden nog eens interpelleren, om te zien of we daarvoor een bevredigende oplossing hebben gevonden.

Nu vind ik het echter zeer essentieel dat de boodschap duidelijk overkomt. Die superheffing moest eigenlijk al tien jaar geleden ingevoerd zijn. De landbouwsector heeft nog bijna niets aan heffingen betaald. Eigenlijk is dat ook wel enigszins terecht. Er werd immers steeds gezegd dat de landbouwers het zelf moesten oplossen. Daarom werd altijd gezegd dat er geen heffing vereist was. Als ik me niet vergis, gaat het inzake de heffingen van de landbouwsector om 300 miljoen. U moet dat maar eens vergelijken met wat de industrie en met wat de burgers betalen voor de zuivering van afvalwater. Dat is dus buiten alle proporties.

Ik sta daar echter achter omdat de mensen uit de landbouwsector steeds verteld werd dat ze zelf moesten instaan voor de kosten van de mestverwerking. Dat zeggen we echter al tien jaar. Nu pas begint het eindelijk op gang te komen. Laten we dus het heffingenverhaal in de landbouw met de nodige relativiteit bekijken.

De heer Jul Van Aperen : Mevrouw de minister, ik heb ook duidelijk gezegd dat ik niet tegen die superheffing op zich ben. Mijn punt is echter het volgende. Op een bepaald moment worden door de sector grote inspanningen geleverd. Ik verwijs dan specifiek naar de inspanningen van die landbouwcoöperaties. De actieve landbouwers zijn zelf bezig met hun eigen toekomst te vrijwaren. Daar komt het immers op neer. Ze weten allemaal dat er zonder mestverwerking automatisch een afbouw zal komen van de sector. Het gaat dan over 25 of 30 percent. Na alle investeringen die gebeurd zijn, is het belangrijk dat ze een continuïteit in hun landbouwuitvoering kunnen blijven garanderen.

Mijnheer Van Looy, we spreken al bijna tien jaar over mestverwerking. De vorige regering, waar uw partij deel van uitmaakte, heeft niets gedaan om de mestverwerking ook maar een serieuze kans te geven. Tijdens de vorige legislatuur is er totaal niets gebeurd op het gebied van mestverwerking. Ik vind dat dus erg. Deze regering moet nu realiseren wat u de afgelopen twintig jaar niet hebt kunnen realiseren. Dat stuit mij tegen de borst. De regering zal niet alles op korte termijn kunnen oplossen. Ze verricht heel veel goed werk op verschillende beleidsdomeinen. Ik hoop alleen dat ze serieus rekening zal houden met het idee dat ik heb gelan-

ceerd over een tegemoetkoming vanaf volgend jaar voor de mensen uit de sector die op een serieuze manier met hun bedrijf en met mestverwerking bezig zijn.

De voorzitter : De heer Van Looy heeft het woord.

De heer Jef Van Looy : Mevrouw de minister, u spreekt over de superheffing van nu, maar het gaat over de mestproductie van 2000. Het decreet dat die superheffing oplegt, werd pas op 30 maart 2000 in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd. Het is met terugwerkende kracht in werking getreden. U zegt dat u geen enkele decretale basis hebt om die superheffing niet te heffen. Had u dan wel een decretale basis om de superheffing op de nutriëntgehalten niet te heffen ?

Minister Vera Dua : Wij zullen voor dat laatste voor een decretale wijziging zorgen.

De heer Jef Van Looy : Ik vind het niet eerlijk dat de superheffing met terugwerkende kracht werkt. In mijn regio zijn er twee coöperatiedossiers. Die zijn in de zomer van 1999 op de tafel gelegd. Vandaag stellen we vast dat er vorig jaar een milieuvergunning is afgeleverd, maar dat de bouwvergunning is geweigerd.

Minister Vera Dua : Ik weiger milieuvergunningen te weigeren omdat er geen bouwvergunning is, want dan is de minister van Leefmilieu de klos.

De heer Jef Van Looy : Waarom hebt u die milieuvergunning niet eerder afgeleverd ? Ik hoor nu zeggen dat u hebt gewacht met het afleveren van de milieuvergunning tot u wist dat de bouwvergunning zou worden geweigerd.

Minister Vera Dua : Eén systeem is gekoppeld aan een serrecomplex van 9 hectaren. De landbouwadministratie heeft daar – terecht – een negatief advies over gegeven. Ik zou als burgemeester ook niet graag midden in een agrarisch waardevol gebied een serrecomplex van 9 hectaren ingeplant zien. Er wordt nu onderhandeld over een andere locatie.

De heer Jef Van Looy : Als we over mestverwerking praten en over het feit dat de sector die verwerking moet financieren, moet de sector weten wat er moet worden gefinancierd. Concreet heb ik daar nog niet veel informatie over gekregen.

Er is druk nodig, en die superheffing is daar een goed middel voor. Ze is echter veel te laat inge-

Van Looy

gaan, en ook de terugwerkende kracht was niet gepland.

We weten ondertussen dat mest afzetten op gronden nog steeds het goedkoopst is. De druk komt er pas als die afzetmogelijkheden kleiner worden of verdwijnen. Ik zal de slides van de mestproductie en de teelten nog eens meebrengen. Theoretisch is er nog geen overschot.

Minister Vera Dua : Ik zal mijn cijfers ook meebrengen.

De heer Jef Van Looy : Zolang er voldoende grond is om mest op af te zetten, is er geen druk. De druk moet komen van de systematische afbouw die nu is begonnen.

De voorzitter : De heer Kindermans heeft het woord.

De heer Gerald Kindermans : We zijn het erover eens dat de milieukost van de landbouw op dit ogenblik niet wordt doorgerekend aan de landbouwsector. Ik vraag me af of we geen valse discussie voeren, want als we dat effectief doen, zal onze landbouw onmogelijk concurrentieel kunnen zijn.

De landbouwprijzen worden op de wereldmarkt bepaald. In de derdewereldlanden is de loonkost lager, zijn de klimatologische omstandigheden soms beter en moet men zich van het milieu niets aantrekken. Als we met die landen willen concurreren, zal er nog meer Europese steun voor de landbouw moeten komen. We kunnen natuurlijk ook zeggen dat we in Vlaanderen niet meer op een economisch rendabele manier aan landbouw kunnen doen als we de kosten aan de sector doorrekenen. Dan zeggen we dat onze landbouw eigenlijk moet verdwijnen. De minister beweert echter altijd dat ze de landbouwers niet wil doen stoppen. Ze zegt dat het debat over de vrijwillige afbouw eigenlijk een verkeerd debat is, omdat ze de landbouw niet weg wil.

Er moet een keuze worden gemaakt. Als we willen dat de Vlaamse landbouw mogelijk blijft, moeten we als gemeenschap de kosten dragen. We kunnen er ook voor opteren om de wereldmarkt te laten spelen en de kosten door te rekenen. Wie die kost niet kan dragen, verdwijnt. De Vlaamse landbouw zal dan gewoon verdwijnen.

Het argument dat de huidige regering niets kan doen omdat vroegere regeringen niets hebben ge-

daan, hoor ik al lang. Deze legislatuur loopt nu al bijna drie jaar en het argument begint belachelijk te klinken. In vroegere coalities was mijn partij steeds vergezeld door een van de huidige coalitiepartners. Vijftien tot twintig jaar geleden waren er ook liberale ministers die akkoord gingen met het beleid van toen. Het kan niet dat politieke feiten uit het verleden worden beoordeeld op basis van wat we vandaag weten.

Minister Vera Dua : Mijnheer Kindermans, uw analyse van de problematiek is goed. De milieukosten doorrekenen in de prijs van de producten is een algemeen beginsel dat wij in alle sectoren moeten toepassen. U maakt misschien wel een redeneringsfout als u spreekt over de wereldmarkt die de prijs bepaalt. Het gaat in deze kwestie natuurlijk hoofdzakelijk over varkens. Het grootste deel van de export daarvan gebeurt naar de ons omringende landen.

Nederland werkt ook aan het probleem en is ook met die kostprijs bezig. Daar worden zelfs mestrechten gekocht op plaatsen waar geen dieren zijn.

De landen die geen milieunormen moeten naleven, hebben weinig invloed op deze kwestie. De Europese reglementen moeten worden nageleefd. Europa vindt dat wij aan concurrentievervalsing doen omdat wij de landbouwers laten doen wat ze willen, terwijl de nitraatrichtlijn in andere landen al veel beter wordt geïmplementeerd.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over het bepalen van gemeentelijke mestdruk

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Gardeyn tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over het bepalen van gemeentelijke mestdruk.

Mevrouw Gardeyn heeft het woord.

Mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, voor de mestproblematiek werden de Vlaamse gemeenten gecatalogeerd volgens de vergunde dierplaatsen. Niet al de mest van die dieren komt ook effectief op de gronden van de gemeenten in kwestie te-

Gardeyn-Debever

recht. Er zijn vaak immers belangrijke en grote bedrijven die hun mest uitvoeren, die mest verwerken of die mest over een lange afstand transporteren. Er komt ook mest van buiten een bepaalde gemeente op gronden van die gemeente terecht.

Een aantal gemeenten wordt als 'zwart' gecatalogeerd wegens het aantal vergunde dieren, terwijl het mogelijk is dat de totale hoeveelheid uitgespreide mest beduidend lager is wegens de bovenvermelde situatie. Er zijn cijfers beschikbaar tot en met 1998. Die staan op de website van de VLM.

Mevrouw de minister, is het mogelijk de meststromen volledig en correct in kaart te brengen op gemeentelijk niveau? Zijn er cijfergegevens beschikbaar op gemeentelijk niveau voor 1999 en 2000? Zijn die cijfers dan onmiddellijk beschikbaar voor de gemeenten?

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Algemene cijfers over de mestproblematiek en over de uitvoering van het mestdecreet worden jaarlijks gerapporteerd in het jaarverslag van de VLM. In het jaarverslag voor 2000 staan cijfers voor Vlaanderen en per provincie over het aantal geregistreerde landbouwers en landbouwbedrijven, over het aantal dieren per categorie, over de dierlijke productie, over het gebruik van dierlijke, chemische en andere mest, over het areaal cultuurgrond, over de bedrijfsmatige, gemeentelijke en provinciale overschotten en over de mestproductiekenmerken per bedrijfstype voor het productiejaar 1999, omdat het om het aanslagjaar 2000 gaat.

Kaarten en cijfers per fusiegemeente van de stikstof- en de P_2O_5 -productiedruk, van de netto aan- en afvoer van stikstof en P_2O_5 en van de stikstof- en P_2O_5 -bemestingsdruk, dit is het gebruik van dierlijke mest per oppervlakte, zijn beschikbaar. Er zijn ook kaarten en cijfers van de totale stikstof- en P_2O_5 -bemestingsdruk per fusiegemeente. Deze cijfers zijn berekend voor het productiejaar 1999 en dus voor het aanslagjaar 2000.

De productiedruk per gemeente wordt berekend door de reële dierlijke mestproductie van de bedrijven in de gemeente te delen door het areaal cultuurgrond van de gemeente. Bij de berekening van de bemestingsdruk per gemeente wordt de reële dierlijke mestproductie van de bedrijven in de gemeente, het transport van dierlijke mest van en naar de bedrijven in de gemeente en de opslag-

verschillen van dierlijke mest tussen het begin en het einde van het jaar van de bedrijven in de gemeente in rekening genomen. Deze berekening houdt dus rekening met in- en uitgaande stromen. Er is dus een belangrijk verschil tussen productiedruk en bemestingsdruk.

De transportcijfers van dierlijke meststoffen tussen de provincies en van en naar het buitenland zijn ook beschikbaar. Het VLM-jaarverslag is on line beschikbaar via de website van de VLM. De gemeentegegevens voor het productiejaar 1999, dus voor aangiftejaar 2000, zijn beschikbaar op aanvraag. Deze gemeentestatistieken voor het jaar 1999 zijn ook on line beschikbaar via de website van de VLM. De cijfers voor het jaar 2000, dus voor aangiftejaar 2001, zijn ter beschikking op aanvraag. De cijfers voor het jaar 2001, dus voor aangiftejaar 2002, zijn natuurlijk nog niet beschikbaar. Het is wel mogelijk recente cijfers te krijgen, ik zal ervoor zorgen dat die ter beschikking van de commissie staan.

De heer Jef Van Looy : Een heel interessante website was die van de Vlaamse Landmaatschappij, meer bepaald die van de Mestbank. Dat ging altijd heel goed, maar nu dateren de recentste cijfers van 1998. De recentste cijfers van de metingen van de VMM dateren ook reeds van de zomer van vorig jaar, terwijl net het najaar heel belangrijk is.

Mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever : De minister zal dus de recente gegevens ter beschikking van de commissie stellen?

Minister Vera Dua : Inderdaad, ik zal daarvoor zorgen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

De vergadering is geschorst.

– *De vergadering wordt geschorst om 11.08 uur.*

– *De vergadering wordt hervat om 11.16 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over het projectvoorstel alternatief proceswater door de stad Waregem

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Decaluwe tot mevrouw Dua, Vlaams

Voorzitter

minister van Leefmilieu en Landbouw, over het projectvoorstel alternatief proceswater door de stad Waregem.

De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, gelieve mij te excuseren voor mijn laattijdige aankomst, maar ik zat nog in een andere commissie.

In opdracht van Aminimal werd in het voorjaar van 2001 een studie uitgevoerd naar de haalbaarheid van een alternatief waterbedelingssysteem voor de industrie in het arrondissement Kortrijk. Die studie is er gekomen nadat uit peilmetingen bleek dat de stijghoogte van de Sokkel reeds enkele jaren sterk aan het dalen was. Dat houdt een gevaar van uitputting en verlies aan waterkwaliteit in, want als het niveau zakt, treedt er oxidatie op. De oorspronkelijke kwaliteitsnormen worden dan niet meer gehaald.

Een en ander vormt een grote bedreiging voor de groentenverwerkende sector, maar vooral voor de textielsector in de streek. Dat Sokkelwater is namelijk een soort grondstof, een essentiële productiefactor die aan specifieke vereisten moet voldoen. Zo moet de temperatuur tussen 15 en 18 graden Celsius liggen en mag er weinig voorbehandeling zijn. In de streek leeft de vrees dat deze zaak zal evolueren zoals die in Ronse. In de jaren vijftig is de textielsector daar verdwenen, omdat het Sokkelwater er op een vrij drastische manier werd weggepompt.

De studie zelf kon op veel respons rekenen van de bedrijven uit het arrondissement omdat de bedrijven zich bewust zijn van de ernst van de problematiek. Een omschakeling op alternatieve waterbronnen is voor veel bedrijven echter slechts op langere termijn haalbaar.

Inmiddels heeft de stad Waregem in de context van de uitvoering van streekcharterprojecten ook een concreet projectvoorstel gelanceerd met betrekking tot de Sokkelproblematiek. De stad en enkele belangrijke textielbedrijven organiseerden twee jaar geleden overleg met betrekking tot deze materie. De bedrijven ondervonden namelijk steeds meer moeilijkheden bij de aanvraag van nieuwe grondwatervergunningen : ofwel werden ze toegekend voor een zeer korte periode, ofwel werd het debiet systematisch verminderd. Ook enkele partners, namelijk de Vlaamse Maatschappij voor Wa-

tervoorziening, Electrabel en Aquaplus, werden betrokken in de plannen. Twee alternatieve waterbronnen kwamen uiteindelijk in aanmerking : Leiewater en behandeld effluent van de zuiveringsinstallatie van Waregem. Uiteindelijk bleek dat het Leiewater niet haalbaar was, en werd gekozen voor het effluent.

Onder impuls van de heer Vandenbroeke hebben we ons zaterdagmorgen met de bedrijfsleiders, een aantal parlementsleden en een kabinetsmedewerker van de minister over deze zaak gebogen. Dat was een bijzonder leerrijke ervaring. Ik ga hier alle technische kwesties niet uit de doeken doen, maar het komt er eigenlijk op neer dat er wel een alternatief is, zij het dat dit veel duurder is. Dan krijgt men echter een discussie over competitiviteit en tewerkstelling, en dat was ook de reden waarom mensen uit de streek u op 12 november 2001 een brief schreven om te vragen hier iets aan te doen.

Ook minister Gabriëls werd ingeschakeld omwille van de problematiek van de financiële ondersteuning. Tot op heden kregen we van hem echter niet veel respons. Daarom was er zaterdagmorgen die vergadering op het stadhuis van Kortrijk.

Mevrouw de minister, ik denk dat u niet kunt ontkennen dat een dergelijk project perfect in uw beleidsstrategie past : de overschakeling van deze bedrijven op behandeld effluent zou verdere uitputting van de Sokkel sterk positief beïnvloeden. Bovendien krijgt u hier een concreet pilootproject, dat vanuit de sector zelf is ontstaan, op een dienbord geserveerd.

Ik heb hierover in het verleden al verschillende parlementaire vragen gesteld, en ook over de problematiek van alternatieve waterbedelingssystemen. We gaan daar nu niet dieper op in.

Indien het beleid hetzelfde blijft, met hoge heffingen en het terugschroeven van vergunningsdebieten, zonder een volwaardig alternatief te ondersteunen, zullen er sociaal-economische drama's gebeuren in deze regio. In deze streek zijn er zoveel textielbedrijven dat we hier toch iets aan moeten doen. U weet net zo goed als ik dat dergelijke internationale bedrijven zich in de mogelijkheid bevinden om op andere locaties bepaalde productieprocessen op te starten. De lokale besturen onderschatten dit allerminst en zoeken daarom mee naar oplossingen.

Een ander element in dit dossier is het verdrag over het gebruik van de grondwaterlaag in de Kolenkalk in het gebied van Doornik. Daarvoor heb-

Decaluwe

ben we een verdrag gesloten met Wallonië. Volgens mij is er echter een bijkomend probleem. Ik ben geograaf-geoloog van opleiding en volg dit dossier reeds vijftien jaar. Ik hield me er ook mee bezig toen ik in het Europees Parlement werkte. Het enige wat ik toen heb onthouden, is dat ook de Fransen en de Walen het water systematisch van onder onze voeten pompten, dankzij de oriëntatie van de geologische lagen. Een bijkomende vraag zou dan ook kunnen zijn of u met uw Waalse en Franse collega's een gelijkaardig verdrag wil afsluiten, zodat een rationeel gebruik van deze geologische lagen mogelijk is.

Mevrouw de minister, zult u financiële ondersteuning verlenen aan dit streekcharterproject van de stad Waregem? Waarom zou u, naar analogie van het waterzuiveringsbeleid, geen positieve stimulanzen kunnen geven aan de betrokken bedrijfssectoren om hen aan te zetten over te schakelen op alternatief proceswater in plaats van restrictief op te treden? Vindt u niet dat de Vlaamse overheid in overleg moet treden met de betrokken bedrijfssectoren om mee te zoeken naar oplossingen? Het streekplatform Roeselare-Tielt ziet de belangrijkheid van de problematiek in en heeft een projectvoorstel ingediend. Werd dit project door de Vlaamse regering geselecteerd als streekcharterproject? Aangezien dit een milieudossier is met verregaande sociaal-economische impact, lijkt het mij aangewezen om te overleggen met de minister van Economie. Heeft een dergelijk overleg reeds plaatsgehadt?

De voorzitter : De heer Vandenbroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandenbroeke : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, als Waregemenaar ben ik per definitie verweven met de textielsector. Enerzijds ben ik blij met de vraagstelling, die door de heer Decaluwe heel goed werd gebracht, anderzijds kan ik natuurlijk niet blij zijn omdat het hier gaat over een heel acuut pijnpunt. Het thema is tweeledig : aan de ene kant is er de milieuzorg, aan de andere kant zijn er de economische mogelijkheden.

Zuid-West-Vlaanderen wordt wel eens omschreven als het Texas van Vlaanderen, wat natuurlijk een verwijzing is naar de textielsector. Nu zijn er natuurlijk tal van problemen in de textielsector, maar een heel acuut probleem is het systematisch in grote hoeveelheden gebruiken van water. Dit kan zo niet verder, en de bedrijven zijn zich daar zeker

bewust van. Zoals de heer Decaluwe reeds zei, doen de bedrijven enorme inspanningen om tot alternatieven te komen.

In de streek was er veel bezorgdheid omdat men dit dossier niet echt ter discussie kon stellen. Ondertussen gebeurde dat wel, in aanwezigheid van een van uw kabinetmedewerkers. Ik denk dat het nu belangrijk is dat men vrij concrete perspectieven kan aanbieden, al zal dat niet lukken van vandaag op morgen. Waarschijnlijk zal moeten worden gewerkt met een overbruggingssituatie : het afbouwen van het oude, gebruikelijke systeem en het opbouwen van een nieuw systeem, waardoor het probleem opgelost raakt dankzij de verwerking van water. Ik kijk uit naar uw antwoord, mevrouw de minister.

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Mijnheer de voorzitter, collega's, mijn medewerker heeft reeds verslag uitgebracht over de vergadering van zaterdag. Ik denk dat hij daar reeds toelichtte wat onze bedoeling is met dit dossier, maar ik zal het allemaal nog eens op een rijtje zetten. Heel recent nog werd naar aanleiding van de bespreking van de begroting 2002 in deze commissie gedebatteerd over de verhoging van de grondwaterheffing. Deze verhoging heeft tot doel om de verbruikers van grondwater aan te zetten om rationeler met het kostbare grondwater om te gaan en liefst nog over te schakelen op andere bronnen. Door de invoering van deze heffing wordt het winnen van grondwater in bedreigde waterlagen duurder, waardoor alternatieven op termijn sowieso economisch haalbaar worden. Hoe hoger de heffing is, hoe groter de kans wordt om een ander systeem in te voeren.

Het Sokkelwater is al lang gegeerd door de industrie, maar de laatste jaren werden de bedrijven zelf geconfronteerd met de gevolgen van overexploitatie van deze watervoerende laag. Het verheugt mij daarom enorm dat een aantal bedrijven nu constateren dat zij toch andere waterbronnen kunnen gebruiken, terwijl de textielsector tot voor kort nog beweerde dat het Sokkelwater de enige mogelijke bron was omwille van de scheikundige eigenschappen.

Het gaat hier dus om een zeer positief feit. De drie betrokken bedrijven hebben zich geëngageerd om binnen een tijdspanne van twee à drie jaar volledig af te koppelen van de Sokkel. Dit bewijst dat regulerende heffingen wel degelijk hun effect hebben. Aangezien dit project volledig in het verlengde ligt van mijn beleid, kan ik hier bevestigen dat het mijn volle steun geniet.

Dua

De financiële ondersteuning is eigenlijk zowat de kern van de zaak. Uit de studie die door Aminal is uitgevoerd, blijkt de haalbaarheid van de realisatie van een leidingennetwerk voor de bedeling van alternatief proceswater aan meerdere bedrijven. Dat is al een eerste belangrijke financiële ondersteuning, want wij hebben die studie uiteraard betaald. Op die manier hebben we dus financieel bijgedragen tot het zoeken naar een oplossing voor het probleem van de watervoorziening aan die bedrijven.

Wat het concrete streekcharterproject van de regio Waregem betreft, wordt de economische haalbaarheid in de eerste plaats bepaald door het aantal geïnteresseerde bedrijven. Op dit ogenblik kan ik u meedelen dat de VMW, op vraag van de stad Waregem, de conclusies voor haar project 'Gebruik Leiwater' actualiseert, gezien het eerste voorstel gebaseerd was op een vraag van slechts twee bedrijven. Door de interesse van een bedrijf van buiten Waregem kan het project mogelijk goedkoper worden. Mogelijk zullen er nog andere bedrijven volgen. Hieruit blijkt in ieder geval de groeiende belangstelling.

Als een financiële ondersteuning in een eerste fase wenselijk en haalbaar is in een Europese context, dient dit verder onderzocht te worden. Aan mijn administratie heb ik al de vraag gesteld hoe we vanuit de bevoegdheid Leefmilieu dit project financieel kunnen steunen zonder te vervallen in een vorm van concurrentievervalsing. In dat geval zouden we immers toch de boemerang terug in ons gezicht krijgen. Ik heb die vraag dus al een hele tijd geleden gesteld. Voorlopig is het antwoord daarop zeer terughoudend. Dat neemt echter niet weg dat ik vind dat we alles moeten proberen te doen wat mogelijk is.

Mijn bezorgdheid is wel dat een dergelijk project voldoende transparant moet zijn als de overheid op een of andere manier wil participeren en dat ook de kostprijs van het proceswater voor de industrie redelijk moet zijn. Ik heb de indruk dat daarover nu wat discussie is. Ik vind dat deze doelstelling haalbaar moet zijn, bijvoorbeeld via een samenwerking tussen Aquafin en de VMW. Aquafin wordt immers betaald door de overheid. Samen kunnen ze zorgen voor de nodige nazuivering van het effluent en voor het bouwen van het distributienet. Ik heb trouwens al aan mijn kabinetsmedewerkers de opdracht gegeven om die kostenstructuur eens te bekijken. Hoe zit dat precies in

elkaar? Komt dat allemaal overeen met wat kan en met wat zou moeten kunnen?

Dan kom ik nu bij het antwoord op uw tweede vraag. De studieopdracht van mijn administratie was een eerste belangrijke positieve stimulans aan de betrokken bedrijfssectoren. Verdere positieve stimulansen worden gegeven in het kader van sensibiliseringsacties en van momenteel opgestarte wateraudits die op kosten van het gewest worden uitgevoerd en die moeten aangeven op welke wijze de verschillende industriële sectoren op de meest adequate manier waterbesparende maatregelen kunnen ontwikkelen.

De belangrijkste stimulans zal echter moeten voortvloeien uit het heffingenbeleid. Ik wil laten onderzoeken op welke wijze via het heffingenbeleid de alternatieve waterbronnen financieel competitief kunnen worden ten opzichte van het grondwater. We zitten daar immers wel degelijk met een competitief aspect. Als er nog bedrijven zijn die dat sokkelwater optrekken, dan zijn die zogezegd goedkoper, terwijl ze eigenlijk nadeliger werken ten aanzien van het milieu.

Ik heb de opdracht gegeven om na te gaan of we daarop via het heffingenbeleid eventueel stimulerend kunnen werken. Als we een deel van de opbrengsten uit de grondwaterheffing kunnen gebruiken als een soort tegemoetkoming voor bedrijven die alternatieve maar duurere technieken aanwenden, dan kunnen we allicht een aantal bedrijven over de streep halen om over te schakelen.

Dan is er de kwestie van het overleg. De Vlaamse overheid treedt geregeld in overleg met de betrokken sectoren. Misschien hebben we daar wel iets te weinig de gemeenten en het streekcharter bij betrokken. In ieder geval hebben we al zeer regelmatig overleg gehad. Zelf was ik vorig jaar in december nog aanwezig op een seminarie georganiseerd door Febeltex. Ik heb daar een toespraak gehouden, waarin ik me duidelijk heb geëngageerd dat we dit zouden onderzoeken. Ik heb toen kunnen kennismaken met het project, en ik heb onmiddellijk mijn interesse laten blijken. Ik heb toen ook onmiddellijk aan mijn administratie de opdracht gegeven om de besprekingen op te starten tussen de stad Waregem, de drie betrokken bedrijven en de mogelijke dienstverleners, om uit te zoeken op welke wijze de overheid faciliterend kan optreden in dit project.

Dan is er het project van het streekplatform Roeselare-Tielt. Ik moet zeggen dat ik daar zelf niet echt zicht op heb. Misschien moeten we daar eens

Dua

mee in contact treden. Hoe dan ook, als het een soortgelijk project is, zullen we daarvoor dezelfde strategie volgen. We zullen het dus op een soortgelijke manier benaderen en behandelen.

Vervolgens is er de kwestie van de sociaal-economische impact. Er heeft nog geen officieel overleg plaatsgevonden met mijn collega bevoegd voor Economie. Het lijkt me echter een zeer goed idee om samen met minister Gabriels te onderzoeken of er vanuit zijn bevoegdheid een mogelijkheid bestaat om dit project financieel draaglijk te maken voor de bedrijven die hier eigenlijk pionierswerk verrichten. Ik vermoed dat er via expansiesteun mogelijkheden moeten zijn, maar dat moet ik nog verder laten onderzoeken.

Concluderend denk ik dus wel dat we op een of andere manier een oplossing zullen vinden. Zelf ben ik maar echt bij dit dossier betrokken sinds december. Ik heb dus nog wel enige tijd nodig om dit allemaal rond te krijgen. Het is immers allemaal niet zo eenvoudig. Inzake het vergunningenbeleid ben ik echter wel bijna genoodzaakt om restrictief op te treden. Anders zouden we onomkeerbare processen op gang brengen, voor zover dat nu nog niet het geval is.

De voorzitter : De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Dit is eigenlijk ook wel een positief antwoord. Het is natuurlijk wel zo dat de tijd dringt.

Minister Vera Dua : De tijd dringt inderdaad.

De heer Carl Decaluwe : Het is enorm positief. De sector wil inderdaad afkoppelen. Men ziet immers het gevaar komen. We moeten echter toch ook met het volgende rekening houden. De textielsector heeft een aantal schitterende jaren gekend. De komende jaren kondigen zich echter iets moeilijker aan. Er is het aspect van de competitiviteit. Als de dollar een beetje zakt, is de competitiviteit in één

keer weg. Als dit er dan nog eens bij komt, kan het wel een probleem worden.

Daarom dring ik er inzake de timing op aan dat u hier zo spoedig mogelijk een prioriteit van maakt. Het is immers toch een soort primeur dat een industriële sector echt bereid is om op een duurzame manier mee te helpen investeren. De sector verwacht echter toch ook wat hulp van uwentwege. Kortingen op de bestaande heffingen als stimulans zouden een bijzonder interessante denkpiste kunnen zijn. In combinatie met de ecologische expansiesteun zou dat de sector misschien echt wel kunnen helpen.

Mevrouw de minister, ik wil u nog de volgende tip geven. We hadden de indruk dat Aquaplus enigszins misbruik gemaakt zou kunnen hebben van de monopoliepositie. Dat moet een aandachtspunt zijn. Laten we ervoor zorgen dat we hier op een realistische manier aan werken, zodat het zo spoedig mogelijk operationeel kan worden gemaakt.

Minister Vera Dua : Voor die problematiek zal ik inderdaad ook aandacht hebben.

De voorzitter : De heer Vandembroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandembroeke : Mevrouw de minister, ik was enigszins verrast over uw aarzeling in het licht van de Europese normering. Het gaat hier in feite over ecologische steun. Ik ben dus verrast dat u twijfelt aan de mogelijkheden vanuit Europa.

Minister Vera Dua : De adviezen van mijn administratie gingen vooral in die richting. Het is een kostprijs die ook in andere landen bestaat. We moeten zoeken naar een mogelijkheid. Daarom moeten we misschien milieu-instrumenten zoeken om de steun te geven.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 11.37 uur.*
